

Politikai hirdetés szabadon közzétehető

Az új választójogi szabályozás már részletes előírásokat tartalmaz a politikai reklámok és a politikai hirdetések vonatkozásában, azonban a két fogalom között jelentős különbség van. Míg a politikai reklám ugyanis a televízióban vagy rádióban ingyenesen közzétett műsorszám, addig a politikai hirdetés a nyomtatott vagy online sajtóban és a mozikban ellenérték fejében közölt tartalom. Politikai reklámot a közszolgálati médiaszolgáltatók kampányidőszakban kötelesek közzétenni, míg ez például a kereskedelmi tévék, rádiók számára csak egy lehetőség, a szabályozás alapján úgy is dönthetnek, hogy egyáltalán nem tesznek közzé politikai reklámot. Ezzel szemben a politikai hirdetésekre ilyen jellegű szabályozás nem vonatkozik, annak ellenérték fejében történő közzétételéről minden esetben a sajtótermék dönt. A vonatkozó hirdetési árjegyzék azonban ilyen esetben nyilvános, ami segítheti a kampányköltségek elköltésének átláthatóságát.

A választási eljárásról szóló törvény élesen elválasztja egymástól a „politikai reklám” és a „politikai hirdetés” fogalmát.¹ A politikai reklám a jelölő szervezetet vagy független jelöltet népszerűsítő vagy annak támogatására ösztönző televíziós vagy rádiós műsorszám.² Ennélfogva „politikai reklám” nyomtatott vagy internetes sajtótermékben fogalmilag nem tehető közzé: az itt megjelentett médiatartalmat az új jogszabály „politikai hirdetésként” definiálja, és arra a politikai reklámoktól alapvetően eltérő szabályokat fogalmaz meg.³

Televízióban, rádióban – vagy az e kettőhöz formájában hasonló lekérhető (letölthető) médiaszolgáltatásokban – kampányidőszakban politikai reklám csak ingyenesen tehető közzé.⁴ A közzététel ilyen esetben a közszolgálati médiaszolgáltatók esetében kötelezettség, betartva az esélyegyenlőségre és az egyenlő feltételek biztosítására vonatkozó szabályokat.⁵ Az országosan elérhető, nem közszolgálati médiaszolgáltatók (vagyis a kereskedelmi tévék, rádiók) számára ilyen kötelezettség természetesen nincs előírva, azonban ha saját döntésük alapján úgy határoznak, közölnek politikai reklámot, és ezt az Nemzeti Választási Bizottságnak bejelentik, akkor azt szintén csak ingyenesen – és szintén betartva az esélyegyenlőség szabályait – tehetik meg.⁶ A közszolgálati médiaszolgáltatók esetében a szabályozás garanciális jelleggel biztosítja, hogy minden országos listát állító párt kellő időtartamban sugározhassa a reklámjait (összesen 600 perc reklámidőt garantál az országos listát állító szervezetek számára). Továbbá szintén garanciális jelentőségű, hogy minden országos listát állító párt egyenlő időtartamban jelenhet meg reklámjaival a közmédiában, valamint hogy a naponta a megjelenő reklámok sorrendjét változtatni szükséges.⁷ Mindez a pártok esélyeit nagymértékben kiegyenlíti, így már nem kizárólag egy-egy párt anyagi lehetőségétől függ az, hogy a költséges műfajba sorolt televíziós reklámból mennyit tud közzétenni. Továbbá érdemes megemlíteni, hogy a helyi és körzeti tévék és rádiók tekintetében még ennyi megkötés sincs, ők bejelentés és időkorlátozás nélkül közzétehetnek – ingyen – politikai reklámokat. Természetesen nekik is egyenlő feltételeket kell biztosítaniuk a jelöltek számára.

Fentiekkel szemben a sajtótermékek, tehát a gazdasági szolgáltatási céllal működő és szerkesztett tartalommal rendelkező nyomtatott vagy internetes újságok, hírportálok (valamint a filmszínházak) kérhetnek pénzt a kampányidőszakban megjelentetett politikai hirdetésért – sőt, az ilyen politikai hirdetés fogalmi eleme, hogy az csak és kizárólag ellenérték fejében, tehát ingyenesen nem tehető közzé.⁸ A transzparenciát szolgáló rendelkezés a hirdetések kapcsán, hogy az adott sajtótermék a választások kitűzését követően vonatkozó árjegyzékét az Állami Számvevőszéknek köteles megküldeni, mely azt nyilvánosságra is hozza.⁹ A szavazás napját követően az adott újság vagy internetes hírportál szintén köteles tájékoztatni az ÁSZ-t a közzétett politikai hirdetésekről, kitérve a megrendelőre, a kapott ellenértékre, a közzététel időpontjára és helyére. Mindezen megoldás hatékonyan szolgálhatja a kampányköltségekkel kapcsolatos elszámolás átláthatóságát.

¹ A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 146.§

² A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 203.§ 55. pont

³ Ve. 148.§

⁴ Magyarország Alaptörvénye IX. cikk (3) bekezdés

Ve. 147.§ (3)

⁵ Ve. 147.§ (1), 147/A.§ (1)

⁶ Ve. 147/F. §

⁷ Ve. 147/A.§

⁸ Mttv. 203.§ 60. pont

⁹ Ve. 148.§ (2)-(4)